Omad jutud 4

OMAD JUTUD 4

Pildid joonistanud Tiiu Kitsik

Koostaja Merle Tanilsoo

Kujundaja Tiiu Kitsik

Toimetaja Margit Ross

© Autorid ja Tallinna Keskraamatukogu, 2023

ISBN 978-9916-9525-7-3

Trükitud KP Factory OÜ-s

Autorite loometööd on toetanud Eesti Kultuurkapital

Kirjastaja Tallinna Keskraamatukogu

Raamatu said Tallinna Keskraamatukogult kingiks Tallinnas 2023. aastal kooliteed alustanud lapsed.

Hea lugeja

Sinu käes on eriline raamat. Selles on lood, mille on kirjutanud tuntud lastekirjanikud ja Tallinna koolide õpilased. Uuri järele – äkki on mõni neist õpilastest sinu kooliõde või -vend!

Raamatust leiad lood neljal põneval teemal: miks on tore, et me üksteisest erineme; mis kõik võib juhtuda kooliteel, kuidas saada peaministriks ja kas Mutionul tuleb vahva pidu või läheb kõik hoopis untsu. Lugedes saad mõelda, millise loo sina sel teemal kirjutaksid. Kes teab, võib-olla on kunagi ka sinu väljamõeldud jutud raamatus ja teised lapsed saavad neid lugeda.

Raamatu piltidel on hulganisti toredaid loomi. Hakka detektiiviks ja uuri välja, kui palju neid ennast lehekülgede vahel peidab. Loe kokku, mitu siili, mitu kollast kassi ja mitu elevanti sellest raamatust leiad.

Peale selle on leheküljel 70 üks Mutionu peo külalistest pildilt puudu. Arva, kes! Õiged vastused leiad raamatu lõpust.

Toredaid lugemiselamusi!

Sinu raamatukogu

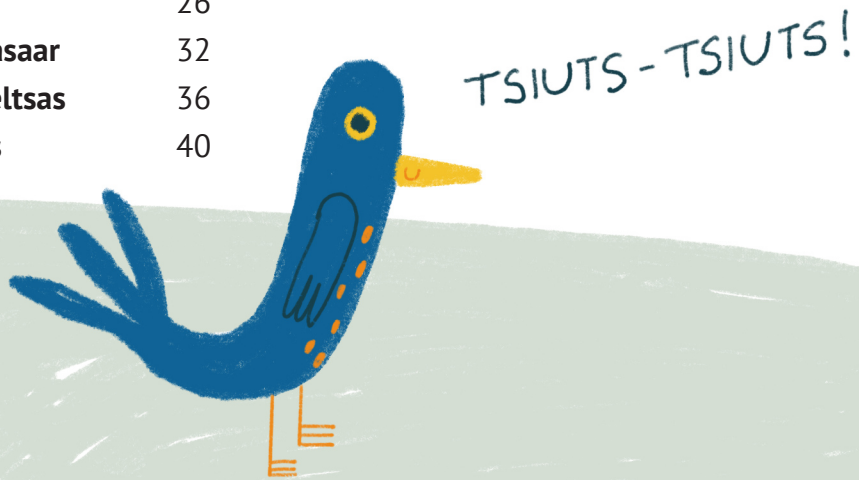
Sisukord

Erinevus

Püks on püks. **Indrek Koff** 6
Erinevus. **Elise Pius** 12
Erinevus. **Katarina Riško** 18
Kääbuspapagoide puhkus. **Marta Lenna Mutso** 22

Juhtum kooliteel

Juhtum kooliteel. **Tiiu Kitsik** 26
Juhtum kooliteel. **Liisbet Lepasaar** 32
Juhtum kooliteel. **Mitha N. Meltsas** 36
Juhtum kooliteel. **Luisa Kallas** 40

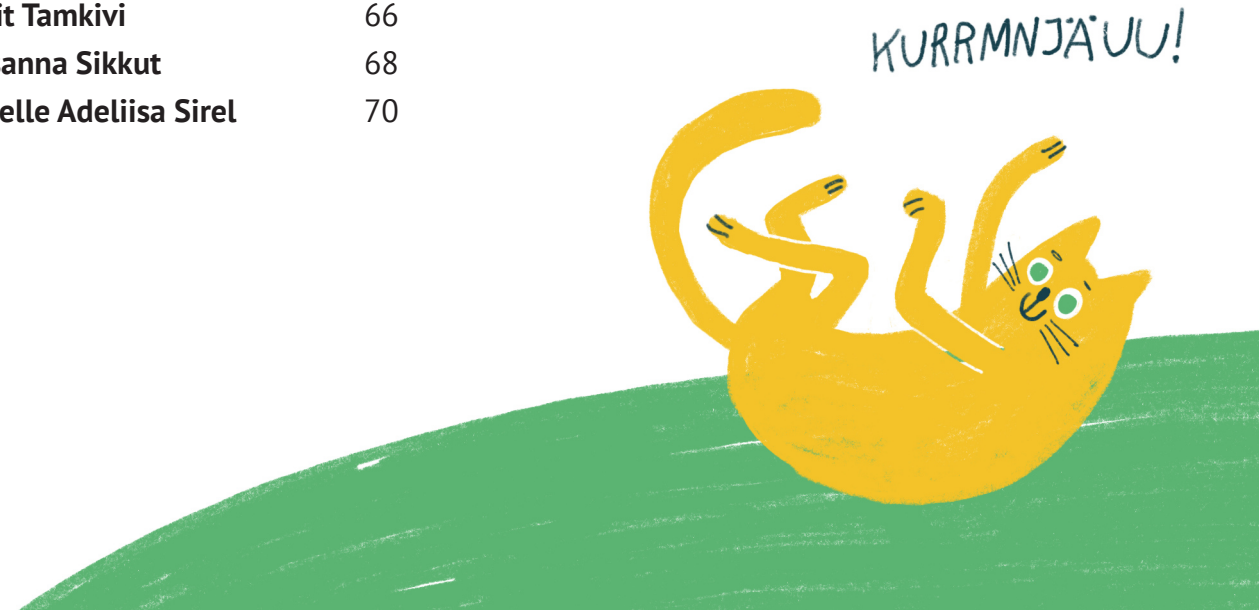
Kuidas saada peaministriks?

Peaminister kärbes. **Ilmar Tomusk** 46
Kuidas saada peaministriks? **Amanda Elise Laineem** 52
Kuidas saada peaministriks? **Carl Eelmaa** 54
Kuidas saada peaministriks? **Sandra Männik** 58

Laul võib minna lappama

(Alide Dahlbergi luuletuse „Mutionu pidu" ainetel)

Laul võib minna lappama. **Anti Saar** 60
Laul võib minna lappama. **Mait Tamkivi** 66
Laul võib minna lappama. **Susanna Sikkut** 68
Laul võib minna lappama. **Mirelle Adeliisa Sirel** 70

PÜKS ON PÜKS

Indrek Koff

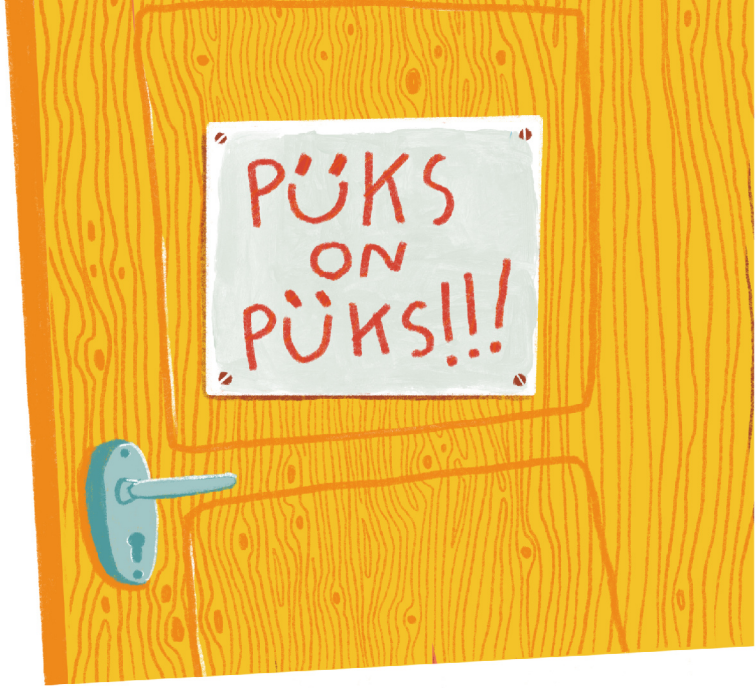
„Kuhu sa niimoodi lähed, sul ju püksid puhta purud! Mina seda häbi üle ei ela, kui sind niimoodi nähakse – tagumik sama hästi kui paljas. Ja tema läheb veel vaatama, kuidas linnapea linte lõikab. Ära unusta, et see on äärmiselt pidulik üritus! Või vähemasti nad üritavad, et oleks pidulik."

Nõnda arvas tädi Sirel ja nii ka oli. Võttis siis tädi Sirel onu Kalju käevangu ja üheskoos mindi padavai rätsepatöökotta. Tee peal tuli neile vastu üks ilmatuma suur mees, kellel olid päris ilusad punased püksid, ainult et need olid talle väga lühikesed ja tundusid pigistavat. Järgmiseks kohtasid Sirel ja Kalju poisipõnni, kellel olid sama punast karva püksid jalas. Need ei tahtnud poisil sugugi üleval seista

ja sääred lohisesid vastu maad. Punapükse paistis linna vahel veelgi ja kui päris aus olla, siis ega ükski püksipaar oma kandjale eriti hästi ei istunud.

Sirel ja Kalju jõudsid kohale. Vaata aga vaata – rätsepatöökoja uksele oli ilmunud uus ja uhke silt. Värvilõhnagi oli veel tunda. Sildil seisis kiri „PÜKS ON PÜKS!!!".

Sirel ja Kalju kehitasid õlgu, koputasid ja astusid sisse.

„Tervist, lugupeetud niidi-ja-nõela-maestro!" hõikas Kalju.

„Just, tere. Meile läheks üks paar väikesi rohelisi viigipükse, kõige kitsam mõõt, ja ühed suuremapoolsed spordiretuusid, mis kannatavad maadlusmatil hõõrumist. Võiksid olla kirjud," ütles Sirel.

„Ei tea, kuidas rätsepmeistril ajaga on, kas läheb väga kaua?" küsis Kalju. Tema teadis suurepäraselt, et korralik töö nõuab pühendumist. Kalju oli ju ise ka suur meistrimees – linna parim kuduja ja heegeldaja.

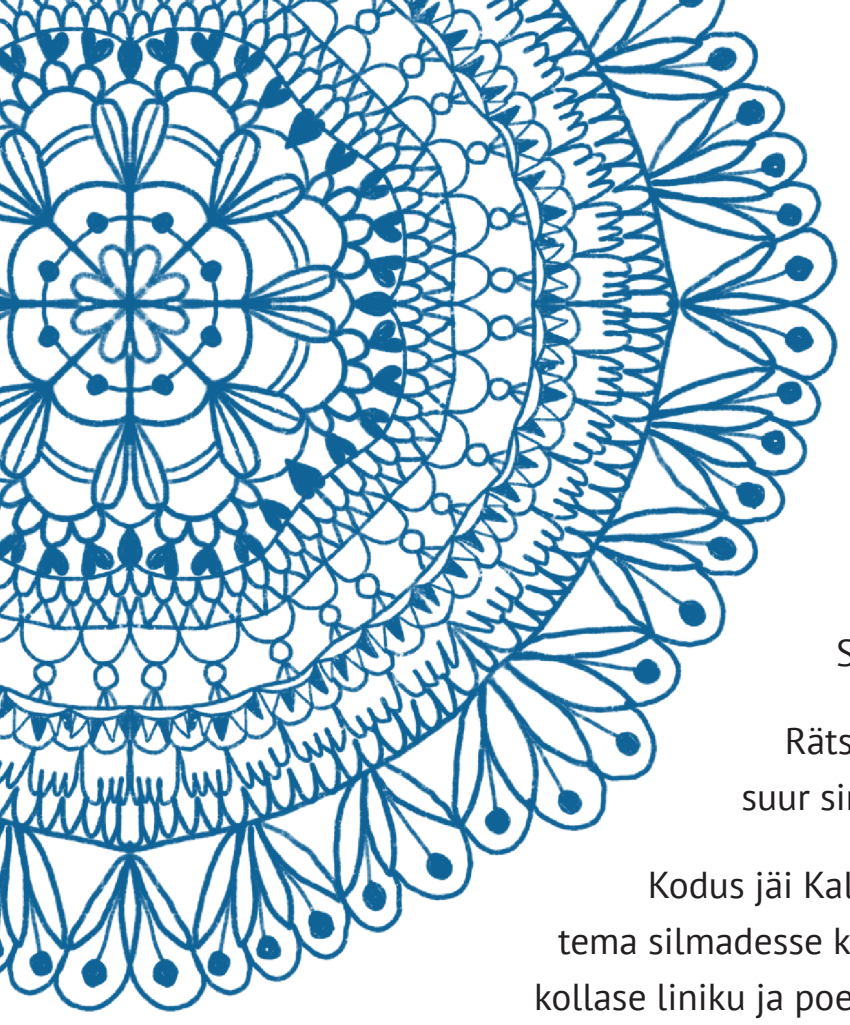
„Äkki saate kohe homseks teha?" uuris Sirel.

„Mis homseks!” käratas rätsep. „Võtate kohe ära. Näete, palun. Maksate kaardiga või sulas?”

Ja ta ulatas neile kaks paari täpselt ühesuguseid punaseid pükse. Kusjuures need olid ka täpselt ühesuurused. Aga Kalju oli ju pisike ja Sirel, kuidas nüüd öeldagi, tugev, keskmisest vähe kogukam naisterahvas.

Kalju hõõrus silmi. Sirelil vajus suu ammuli. Mis oli linna parima rätsepmeistriga ometi

juhtunud? Selgitust polnud vaja kaua oodata, sest Rein kärkis muudkui edasi.

„Ameerikas teevad kõik rätsepad ühesuguseid pükse, Hiinas niisamuti. Ja õige kah! Töö kiire ja korralik. Ja ilus ühetaoline vaadata. Nii et kuidas maksate?"

„Ee... me peame natuke mõtlema."

Sirel ja Kalju taganesid rätsepatöökojast, selg ees.

Rätsep hõikas järele. „Kui tuled, Kalju, too mulle üks suur sinine laudlina, saad püksid odavamalt!"

Kodus jäi Kalju mõttesse. Kui ta oli jupi aega mõtelnud, tekkis tema silmadesse kaval helk. Kalju asus tegutsema. Heegeldas väikese kollase liniku ja poetas selle rätsepmeistri postkasti, juurde aga pani sedeli kirjaga „LINIK ON LINIK!!!".

Kolme päeva pärast tuli Sirelile ja Kaljule pakk. Selle sees olid väikesed rohelised viigipüksid, kõige kitsam mõõt, ja ühed suuremapoolsed spordiretuusid.

Hm... Kes küll selle võis saata?

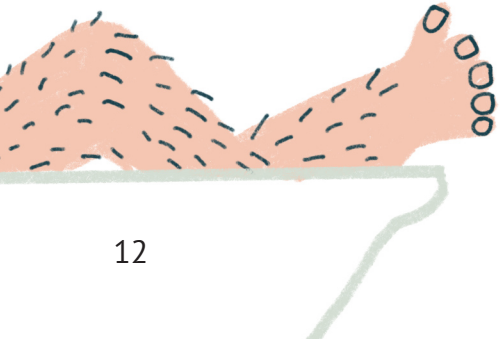

ERINEVUS

Elise Pius

Aknast paistis juba ere päike, kuid ma polnud ikka veel ärganud. Lõpuks otsustasin üles tõusta. Kell oli pool kümme ja kogu pere toimetas omi tegevusi. Viieaastane väikevend August pani oma mänguautod kotti ja otsis veel elevandisuurusest mänguasjakastist oma sinist ralliautot. Isa mõnules soojas vannis ja ema värvis oma pikki ripsmeid.

Meie neljaliikmelises peres on peale minu kõik varajased ärkajad. Tõusen üles alati kõige viimasena. Köögilaualt leidsin isa ununenud vorstivõileiva ja klaasitäie piima. Sõin võileiva ruttu ära nagu hobune ja jõin tühjaks ääreni piima täis klaasi. Seejärel suundusin riideid vahetama. Panin selga oma lemmikkleidi – roosa, kollaste täppidega, siniste pitsist varrukatega ja lilla kleidiäärega. Jalga panin lehmasokid ja punased kingad, mis ema oli esikusse valmis pannud,

et need maha ei ununeks. Pähe punusin endale patsi ja viimistlesin soengu klambritega.

Täna sõidame perega suguvõsa kokkutulekule. Seega pidin kiirustama. Sõidu peale valisin endale kaasa mänguasja. Tormasin voodi poole ja võtsin nööpsilmse nuku Malle. Malle on heledate juuste, siniste silmade ja ilusa maasikaroosa kleidiga nukk. Tahaksin endale ka selliseid kauneid kuldseid kiharaid. Mul on pruunid juuksed, aga suurena värvin kindlasti blondiks.

Panin kotti Malle ja veepudeli, sest eelmisel autosõidul hädaldasime tervelt pool autosõitu janu tõttu. Nüüd oli puudu vaid üks pisike maius. Just selline, mille ema eile poest tõi. Köögilaua pealt võtsin endale jänesepildiga ja Augustile rohelise traktori pildiga šokolaadi. Saime alustada sõiduga. Sõitsime kaua ühel autodest tühjal pikal maanteel. Kohale jõudes rõõmustas vanaema meid nähes.

Peagi olid kohal kõik sugulased ning koos istuti suurde ilma seinteta telki, mille telgimaterjalist lagi ulatus nii kõrgele, et isegi pikka kasvu onu Ats laeni ei ulatunud. Seal oli palju toole ja kaks suurt lauda.

Hakkasime sööma ja olin ainus, kes ei võtnud grillitud maisi ja soolaseid hapukurke. Peale söömist algas tavapärane täiskasvanute jutt. Lapsed hakkasid mängima mängumajas, mille vanaisa oli hiljuti valmis ehitanud. Kahjuks olid kõik minuvanused lapsed poisid, ja tüdrukud olid vaevalt viieaastased või minust palju vanemad. Jäin üksi nukkudega mängima. Lõpuks otsustasin minna tädi Laine juurde istuma.

Tädi Laine hoolis minust, aga praegu tahtis ta onu Atsiga juttu puhuda. Istusin seal pool tundi või – nii nagu täiskasvanud selle kohta ütlevad – paar minutit. Tädi Laine sai aru, et mul on igav ja pole kellegagi mängida.

„Äkki sa proovid poistega mängida? Või proovid väikese Mariga sõbrustada? Ta on ju tore," ütles tädi Laine.

Panin käed risti ja ütlesin: „Aga ta võtab kogu aeg Mallelt riided seljast ära ja poisid ei tea teepeost mitte mõhkugi.”

Tädi Laine vastas: „Neid ei tohiks alahinnata selle tõttu, et nad on sinust erinevad. Kui sina oled teistest erinev, ei tohiks sa ka endast halvasti mõelda. See erinevus teebki just sind ja teisi eriliseks ja omapäraseks.”

Seejärel hakkas tädi Laine onu Atsiga uuesti kalakonservidest pajatama. Mõtlesin tädi Laine sõnade peale ja läksin teiste laste juurde. Küsisin poistelt, kas võiksin koos nendega mängida. Minu suureks üllatuseks olid nad nõus ja laenasid lausa Mallele suure veoauto. Meil oli päris lõbus koos mängida.

Lõpuks oli aeg minna. Soovisin kõigile head aega ja tädi Lainele tegin suure kallistuse. Kui me juba kodus olime ja ennast voodisse sättisin, kuulsin, kuidas ema ja isa arutlesid, et võiksime homme lastega onu Atsi juurde kanu vaatama minna. See tundus imetore mõte. Praegu pidin aga magama jääma ja kuulsin, kuidas August natukene norskas. Jäingi tasapisi magama, kuid peas mõlkusid ikka needsamad tädi Laine sõnad: „Olla teistest erinev ei ole halb."

ERINEVUS

Katarina Riško

Nia on alati olnud teistest erinev. Juba lasteaias ei olnud tal seepärast sõpru. Nia joonistab koomikseid ja tema pöörased ideed muudavadki teda erinevaks. Tema ema Marta on alati kõike parandada püüdnud ja enamasti see tal õnnestub, Nia isa aga on sõjaväes, seepärast on ta harva kodus. Nia üheksa-aastane vend Tobias armastab dinosauruseid. Seega pole ebatavaline, kui ta jälle Nia toas on ja palub kas türannosaurust või brontosaurust joonistada.

Ühel päeval järjekordset koomiksit joonistades märkab Nia pingi peal umbes endavanust tüdrukut nutmas. Nia läheb, istub tüdruku kõrvale ja pärib: „Miks sa nutad? Kas ma saan sind kuidagi aidata?”

Tüdruk vastab: „Kõik vihkavad mind. Ma olen nii üksi.”

„Miks?” küsib Nia.

„Sest ma näen teistmoodi välja, ma kirjutan palju (teiste arvates liiga) fantaasiarikkaid jutte, näiteks enda unenägudest, ja ideid võtan ka filmidest.”

Nia vastab: „ Ma tean seda tunnet, see on kurb, aga tead, kui soovid, võin ma proovida sind aidata.”

„Oled kindel? Ma ei tea, kas keegi saab mind aidata,” kahtleb tüdruk.

Nia vastab: „Ma usun küll, et see on võimalik. Vähemalt sa ju tead nüüd, et sa pole enam üksi.” Tüdruk nõustub selle väitega.

Nia mõtleb sellele tüdrukule kogu päeva. Õhtul turgatab Niale pähe mõte, kuidas edasi toimida.

Järgmisel päeval otsib ta üles tüdruku ja räägib talle oma ideest teha Erinevate Laste Klubi. Selle mõte on aidata teistest erinevaid, aga ka mitte nii erinevaid inimesi, kes vajavad abi ja tuge. Nii ei pea keegi ennast enam üksi tundma. Klubi juurde käib ka laatadel osalemine enda käsitöö või muu omaloominguga, mis muudab just selle inimese eriliseks või rõõmsaks. Hiljem annetatakse raha heategevuseks ja sellest on palju kasu.

Juba paari nädala pärast on klubis kümmekond liiget. Paari kuu pärast aitavad nad loomi, pensionäre, lasteaialapsi, koolikaaslasi ja vanemaidki. Iga päev käivad vabatahtlikud klubiliikmed linnas ringi, et otsida abivajavaid inimesi. Ka see ei ole tavatu vaatepilt, kui klubi liikmed aitavad mõnel pensionäril aeda korrastada. Nad on igal linna üritusel vabatahtlikud ja neid on näha ka raamatukogus aitamas. Niisiis klubi liikmed aitavad kõigega, nii kuidas saavad. Ja selle taga on Nia, kes pidi varem üksinda olema, kuid nüüd on tal palju sõpru, keda tema toetas ja kes teda toetasid kõiges.

KÄÄBUSPAPAGOIDE PUHKUS

Marta Lenna Mutso

Ükskord mõtlesid kääbuspapagoid, et võiks minna Antarktikasse. Aga enne, kui läksid, pidid kääbuspapagoid kombekohaselt ennustaja juurde minema. Ennustaja ennustas, et seal on täiesti teistsugune kui Aafrikas. Kui nad kohale jõuavad, siis otsigu üles üks kaheharuline puu, mille küljes on värvilised lipikud. Need lipikud andsid tarkust.

Siis pakkisid nad kotid ja asusid kahekümnekesi teele. Kui nad kohale jõudsid, siis nad nägid, et seal on tõesti täiesti teistsugune. Seal oli palju lund ja külm, isegi väga külm.

Nad uudistasid seal ringi ning kuna oli külm, hakkasid otsima värviliste lipikute puud. Puu hakkas lagedal lumisel alal kaugelt silma. Lähemale jõudes nägid nad värvilisi lipikuid. Nendel lipikutel oli midagi kirjas, aga selgus, et keegi ei oska lugeda. Kääbuspapagoidel ei jäänud muud üle kui otsida kedagi, kes oskaks lugeda.

Nad küsisid pingviinidelt, aga nemad ei osanud. Siis küsisid papagoid hüljestelt. Selgus, et üks väike hüljes vist oskab. Nad läksid koos hülgega puu juurde. Hüljes veeris lipikutel

olevaid kirju. Nendel olid kirjas laused nagu „Kodu, see ei ole koda, millel aken, uks", „Kodu lõhn on eriline, kodu värv ja maik" ja „Kodus on muru rohelisem ja taevas sinisem". Terve puu oli selliseid kirju täis. Viimasel oli kirjas: „Iga koht on eriline, aga kõige armsam on kodu. Head koduteed!"

Kääbuspapagoid said vihjest aru ning lendasid tagasi Aafrikasse, kus nad rääkisid teistele tarkuseteradest. Te vist aimasite, mis tarkus see oli. Iga koht on erinev ja huvitav, aga kellegi jaoks on see ikkagi kodu ning seega parim paik maailmas.

JUHTUM KOOLITEEL

Tiiu Kitsik

Täna hommikul läksin ma esimest korda päris ise kooli. Tavaliselt lähme emaga koos, aga täna oli emal koosolek ja ma pidin täitsa üksinda minema. Aga ma ei kartnud, ma olen juba väga palju kordi seda teed käinud ja tean täpselt, kus kool asub.

Sikutasin jalga kummikud, selga koolikoti ja asusin teele. Terve öö oli sadanud vihma, tänav oli täis suuri ja väikeseid poriloike. Pisut eemal helkis kutsuvalt suur poriloik.

Võtsin hoogu ja hüppasin kogu jõuga sisse. Ja siis veel ja veel ja veel, üles-alla-üles-alla! Vesi pritsis nii ägedalt, et lausa kummikud said vett täis. Panin silmad kinni, sest vesi pritsis nüüd

suisa silmini välja. Järsku tundsin, et olen üleni märg, läbimärg. Avasin silmad – ma olin vees, vee all! Ümberringi ujusid kalad, merikilpkonnad ja millimallikad. Minu kummikud olid muutunud kalasabaks ja koolikott seljas uimeks. Oh, ja ma oskasin ujuda, saba liigutades sain teha järske pöördeid vasakule ja paremale. Seljauim aga aitas suunda hoida.

Vaatasin ümberringi ja kõik mereelukad paistsid kuskile kiirustavat. Parv kilusid välkus siia-sinna ega ei teinud kuulmagi, kui ma uurisin, kuhu kõik ruttavad.

Üks heeringas oli täpselt minu klassijuhataja nägu. Ujusin talle kiirelt järele, et pärida, mis siin toimub. Ta pööras siia, siis sinna, hirmus raske oli sabas püsida. Suure kivi taha pöörates jõudsin talle siiski järele – klassiruumi. Väikeste laudade taga istusid kõik minu klassikaaslased: kala näoga Ats, millimallika kleidiga Maarit, konnasilmadega Kusti, turske Villem, kaheksa jalaga Signe, hülge vuntsidega Toivo, kollase särgiga Mait ja haigutav Heidi. Kedagi ei paistnud üllatavat nende endi ega ka minu uus välimus. Istusin lõhenenud pükstega Teele kõrvale ja proovisin aru saada, mis siin toimub.

Õpetaja jagas meile töölehed. „Täna õpime inimesi!” ütles õpetaja põnevusega. „Vaadake, te kõik saite pildi inimesest. Kas teist keegi on päris inimest ka näinud?”

Mul oleks olnud pikki lugusid rääkida, aga juba tõstis Heidi käe ja alustas: „Ma olen ükskord ujuvat inimest näinud, sellist, kellel oli kaks jalga ja kes pidi edasi liikumiseks hirmsasti käte ja jalgadega vehkima.”

Terve klass naeris. Isegi mööduv kiluparv jäi korra seisma ja lõkerdas naerda. „Mina olen näinud suurt inimest, istus paadis ja ujutas nööri otsas vihmaussi,” hõikas Ats ja sügas oma lõpuseid. Jälle kõik naersid, isegi vähk ronis kivi alt välja ja lõi rõõmust sõrgu kokku.

„Kuku, kuku, kas sa kuuled? Kes elavad meres?” kostis järsku õpetaja hääl. Tõstsin pea laualt. Oih, olin magama jäänud. Käimas oli loodusõpetuse tund. Ma pean midagi vastama, õpetaja seisis minu ees ja ootas, käed puusas. Ei olnud tal ei uimi ega saba. Kõik oli nii nagu tavaliselt.

„Meres elavad kalad, millimallikad, kilpkonnad, vähid, kaheksajalad, hülged,” vastasin ma une pealt.

„Väga hea!” kiitis õpetaja ja jalutas klassi ette. Hingasin kergendunult. Vaatasin ümberringi, kõik oli nagu tavaliselt – ei ühtki mereelukat, kõik minu oma klassikaaslased nagu ennegi.

Vaatasin ettevaatlikult laua alla, saba asemel olid mul taas jalad ja seljauime polnud ollagi.”

Tilk-tilk! maandus aga juustest paar tilka õpikust vastu vaatavale heeringa pildile. Seda oli talle hirmsasti vaja.

JUHTUM KOOLITEEL

Liisbet Lepasaar

Tere! Minu nimi on Paabu. Või no tegelikult ei ole, aga ma tahaksin, et oleks. Igatahes on üks järjekordne päev minu elus. Aa ja minu nimi on tegelikult Suvi, mis on imelik, sest mulle meeldib talv palju rohkem. Ühesõnaga, lähen uksest välja ja seal ootab mind Talv. Või no tegelikult ei oota, hoopis Loti ootab, aga me mõlemad tahaksime, et ootaks. Siis… ootab seal veel Loti koer Luise ja jah, tema ootab päriselt.

Kui oleme mingi kümme sammu minu majast kaugemale jõudnud, kuuleme mingit imelikku häält. Muidugi kuuleme iga päev imelikke hääli, aga seekord on need eriti imelikud. Keegi nagu paneks muusikat, keegi nagu hauguks ja keegi nagu… sügaks ennast. „Oi, aga mu telefon ju heliseb!" märkan mina.

„Ja mina sügelen igalt poolt!" kaebab Loti end kratsides. „Ning miks sa haugud, Luuse?" lisab ta.

„Luuse? Ma arvasin, et ta nimi on Luise?!"

„No ongi ju! Ma kirjutasin lihtsalt ta kaelarihmale valesti!" ütleb Loti, aga kallutab siis pead. „Või ei oska ma lihtsalt lugeda?"

Mina hoopis võtsin telefoni vastu. „Hallo? Tsau, ema! Jaa, ma sain uksest välja, ükski tädi ega onu aitama ei pidanud. Mhmh, olgu, tsau!"

„Mis su ema tahtis?" pärib Loti.

„Ei midagi erilist," vastan mina. „Aga lähme nüüd edasi!"

Kuid kui oleme umbes… kaheksa sammu teinud, tuleb meie ette viis siili. Ei, kuus siili. Seitse? Üks, kaks, kolm, neli, viis. Viis ikka. Igatahes ütleb esimene siil: „Tip-tup-tipp. Tsip-li-lu. Eksi!”

Me muidugi ei saa midagi aru, aga nüüd tuleb üks neist, viiest… kuuest… viiest siilist ja hakkab tantsima. Seejärel tuleb teinegi veel ja lõpuks tantsivad kõik. Kui tants on läbi, tuleb

mingi natuke vanem siil ja kummardab koos teistega. Arvame, et tema selle tantsu välja mõtleski. Igatahes polnud selles meie arust midagi imelikku, eriti võrreldes sellega, et nüüd tulevad nende selja taha elevandid ning hakkavad samamoodi tantsima nagu siilidki. No see on küll minu elu parim koolitee, välja arvatud see, et täna on tegelikult laupäev ja tulime siia ilmaasjata!

JUHTUM KOOLITEEL

Mitha N. Meltsas

Kord muistsel ajal, umbes 7 päeva tagasi, mõtlesin ma, miks ma kogu aeg kooli hiljaks jään. Ükskõik, kui vara ma ka ärkan, kas või kell 3 hommikul, jään ma ikka hiljaks. Niisiis ma otsustasin enam mitte kunagi hiljaks jääda.

Kuna oli pühapäev, oli mul kaua aega valmistuda selleks, et ma hiljaks ei jääks. Ma alustasin kell 13 päeval, et saada kõik asjad kotti, riided valmis, tegin hommikusöögi valmis (mis oli väga halb otsus, sest ma söön igal hommikul krõbinaid piimaga ja need lähevad päris kiiresti päris lödiks) ja ütlesin emale, et ta ärataks mind täpipealt kell 7.25 hommikul.

Selle peale ta ütles: „Miks? Sa ju ei ärka nii vara kunagi!" Ma sain selle peale päris kurjaks, isegi kui see oli õige. Aga ma vastasin rahulikult ja professionaalselt: „Ära muretse! Seekord ma ärkan!"

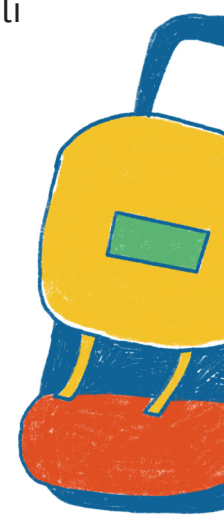

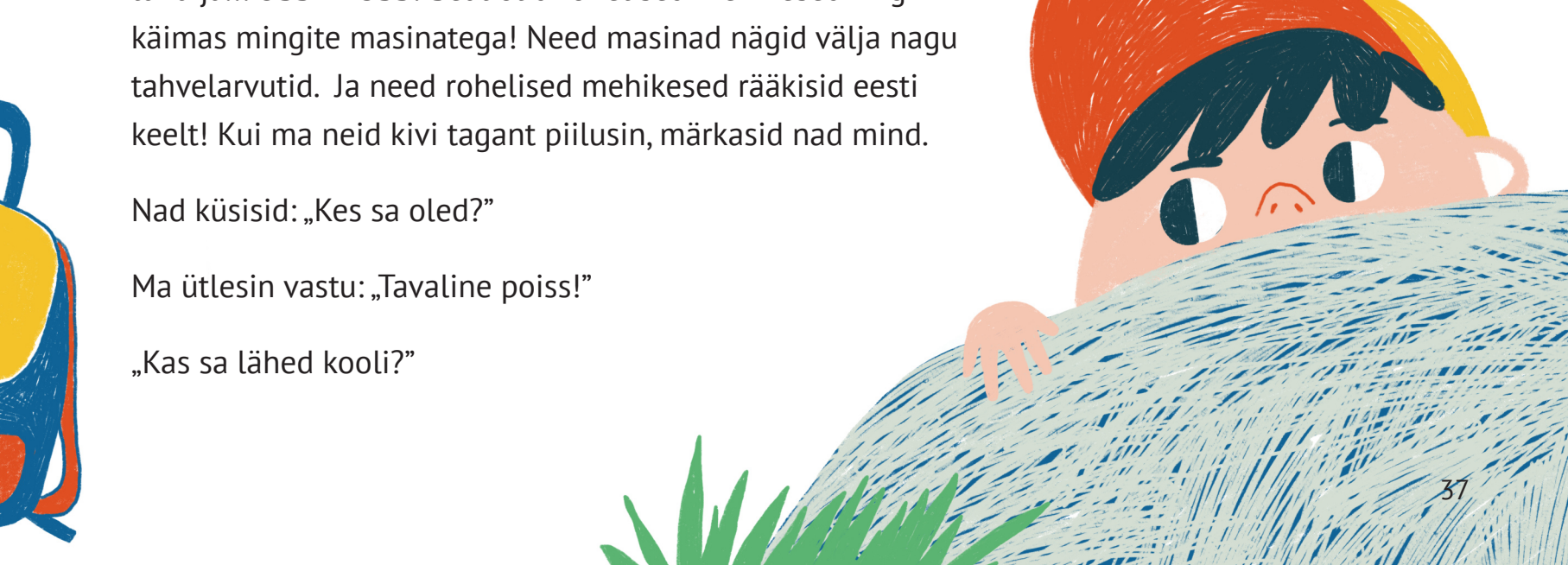

Järgmisel hommikul (mis oli esmaspäev) ärkasin ma 7.26. Millegipärast olin ma natuke kuri, aga jäin rahulikuks, kui kõik (välja arvatud hommikusöök, mille ma pidin uuesti tegema, sest see oli sama lödine nagu kaerahelbepuder) läks täpselt nii, nagu ma tahtsin. Lõpuks jõudsin ma majast välja ja hakkasin kooli poole kõndima! Olin juba poolel teel ja lootsin südamest, et jõuan õigeks ajaks. Järsku kuulsin niisugust häält, nagu oleks lastud ilutulestikku. Vaatasin ja nägin, et metsas on veider lennuk, mis vist praegu maandunud oli. Läksin lähemalt vaatama, peitsin end kivi taha ja… OSSA PÜSS! Seal olid rohelised mehikesed ringi käimas mingite masinatega! Need masinad nägid välja nagu tahvelarvutid. Ja need rohelised mehikesed rääkisid eesti keelt! Kui ma neid kivi tagant piilusin, märkasid nad mind.

Nad küsisid: „Kes sa oled?”

Ma ütlesin vastu: „Tavaline poiss!”

„Kas sa lähed kooli?”

„Jah! Ja ma ei tohi hiljaks jääda!”

„Tahad sõita meie laevas?”

„Jaa, ikka!”

Ma astusin sisse. See laev nägi välja täpselt nagu mõnes ulmefilmis. „Vau!” ütlesin ma. Jõudsime kooli ja pidime igaveseks head aega ütlema, sest minu uued sõbrad pidid oma koduplaneedile naasma. Jäin vaatama, kuidas nad ära lendasid. Läksin kooli sisse ja...

Jälle jäin ma hiljaks!!! Kell oli 8.39 ja kool algas üheksa minuti eest!

Õpetaja Siiri küsis: ,,Mis see nüüd olgu! Sa jäid jälle hiljaks! Ma panen sulle märkuse, kui sa veel kord hiljaks jääd!”

Olin õnnetu, sest ei tahtnud emale märkusega kurbust valmistada. Ma otsustasin, et järgmine kord, kui midagi sarnast juhtub, ütlen ei ja lähen eemale.

Kuid siiski meeldis mulle mõte, et olin esimene tulnukate laevaga sõitja ja midagi sellist ei ole kogenud mitte keegi teine terves maailmas! Mida kõike võib juhtuda kooliteel!

JUHTUM KOOLITEEL

Luisa Kallas

Tere!

Mina olen sall ja räägin sulle, mis minuga täna kooliteel juhtus. Hommikul ärkasin üles suure kisa peale. Mati oli kooli hilinemas ja seepärast karjus. Ta viskas mind endale kaela ja jooksis välja. Minu meelest ei tohiks niimoodi asju kohelda.

Me olime jõudmas juba tänava lõppu, kui Matile tuli meelde, et tal jäi koolikott koju. Kui koju jõudsime, võttis ta koti ja jooksis välja. Mati kisas nagu kolmeaastane! Me ei olnud eriti kaugele jõudnud, kui Matile tuli meelde, et ta jättis pinali koju.

Ta jooksis koju tagasi ja võttis pinali. Natuke aega saime kõnnitud, kuni ma maha kukkusin. Läks kaua aega. Vahepeal sain kokku pliiatsiga, mis oli ära kadunud. Siis sain kokku raamatuga, kes oli maha visatud. Ja lõpuks sain kokku ühe kurja koeraga, kes mind sikutas ja sakutas. Õnneks tuli Mati ja kiskus mind selle kurja koera käest ära.

Mati jooksis ja jooksis, kuni jõudis koolitee otsa. Ta sai aru, et tal kadus vahepeal üks kinnas ära. Jooksime jälle tagasi. Leidsime kinda üles.

Tee peal nägime ühte vana-inimest, kes küsis: „Kuule, poiss, kuhu sa niimoodi ruttad?” Mati ei jõudnud talle vastata, ainult jooksis.

Arutasime kindaga, et ära kaduda on ikka päris õudne. Kinnas ütles, et tema kartis väga, et keegi talle peale astub. Mina ütlesin, et mina kartsin hirmsasti kurja koera, kes mind sikutas ja sakutas. Mati nuttis ja nuttis ja kordas aina, et tal on nii halb päev. Ma olin Matiga nõus, sest ka mina olin sel päeval kannatada saanud.

Me jõudsime juba kooli ette. Mati sikutas ust, aga see ei tulnud lahti. Mati oli päris mures. Me jooksime kiiruga tagaukse juurde, kuid ka see ei tulnud lahti. Mati oli väga kohkunud. Me olime juba kakskümmend minutit kooli hilinenud! Mati ei teadnud enam, mida teha.

Meile tuli vastu üks õpetaja ja küsis: „Mati, mis sina siin teed?”

Mati vastas: „Ma tulin kooli, aga uksed on kinni ja ma ei saa sisse! Ma olen juba kakskümmend või rohkem minutit hilinenud!”

Õpetaja ütles: „Mati, kallis, kas sa siis ei teadnud, et vaheaeg algas!”

Kui te oleks vaid Mati nägu näinud! Ta suu oli lahti, nagu sööks õuna. Ka mina olin üllatunud ja mõtlesin, et oleksin saanud kauem magada. Me kõndisime rahulikult tagasi koju. Selline oligi tänane hommik kooliteel.

PEAMINISTER KÄRBES

Ilmar Tomusk

Hillar töötas aianurgas käärima läinud õunahunnikus. Tema ülesanne oli seal sumiseda. Eriti meeldis talle sumiseda, kui päike paistis. Kui taevas oli pilves, tukkus Hillar võililleleh all. Ühel päeval koristas aga aednik õunahunniku ära ning kärbes Hillar jäi töötuks.

„Kuidas me nüüd hakkama saame?" oli Selma murest murtud.

Kärbse-ema Selma oli koduperenaine, sest peres oli seitse last ning ta hoolitses nende eest. Eriti murelikuks tegi Selma see, et kõik seitse põnni pidid sügisel kooli minema. Kõigile oli vaja osta uued kooliriided, ranitsad, raamatud ja vihikud. Ja loomulikult uued guaššvärvid, sest kõik lapsed tahtsid minna kunstikooli.

„Mis meie lastest nüüd saab, kallis Hillar?" oli Selma mures.

„Ära muretse," rahustas Hillar. „Ma lähen linna peale ja vaatan, vahest leian endale uue töö."

Hillar pani selga oma kõige parema ülikonna ning lendas uksest välja.

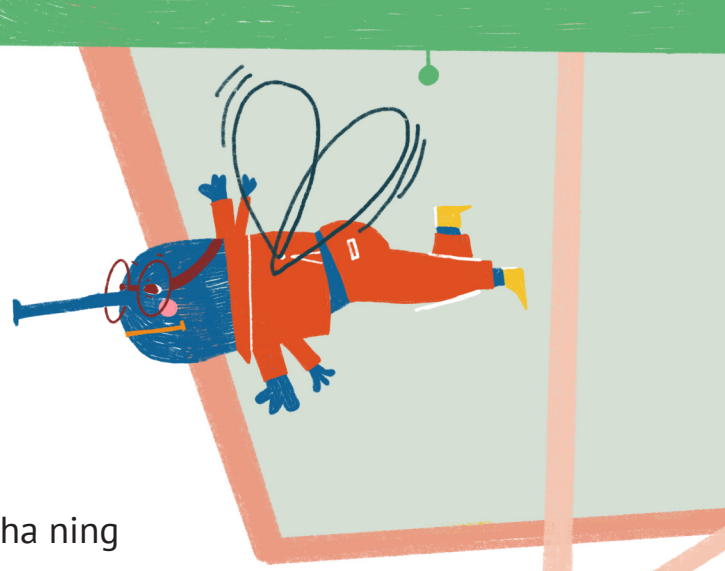

Samal ajal istus Toompeal oma kabinetis peaminister Peeter. Ta oli kummargil laua kohal ning luges tähtsaid pabereid. Järsku tundis ta, et miski niriseb mööda tema nina. See oli higipiisk, sest oli augustikuu ning ilm oli väga palav. Peaminister Peeter haaras telefoni ning helistas nõunikule: „Proua nõunik, palun tulge kohe minu kabinetti."

Hetke pärast avanes uks ning sisse tormas nõunik Leelo.

„Proua nõunik, palun avage aken, siin on väga palav," palus peaminister.

Nõunik jooksis akna juurde ning tegi selle lahti. Kärbes Hillar, kes just selsamal hetkel aknast mööda lendas, vupsas sisse ning hakkas otsima kohta, kuhu maanduda. Üsna kohe märkas ta suurepärast maandumisplatsi, mis meenutas maitsvat käärinud õuna. See oli peaminister Peetri nina.

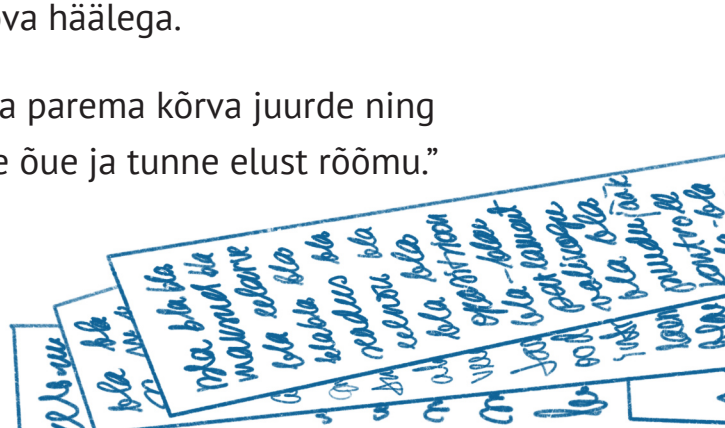
„Võite minna," lausus peaminister nõunikule, istus laua taha ning süvenes taas oma tähtsatesse paberitesse.

Väljast hoovas tuppa sooja suveõhku. Peaminister luges dokumente, tõstis siis pilgu ning vaatas unistavalt aknast välja.

„Väljas on nii ilus ilm, kuid mina pean istuma kabinetis ja lugema neid tobedaid pabereid, millest ma mitte midagi aru ei saa," kurtis ta kõva häälega.

Hillar, kes oli siiani istunud peaministri ninal, lendas tema parema kõrva juurde ning sumises: „Väljas on tõesti väga ilus ilm. Võta puhkus, mine õue ja tunne elust rõõmu."

„Ma ei saa," vastas Peeter. „Ma olen peaminister ja mitte keegi ei oska minu pabereid lugeda sama hästi kui mina."

„Mina oskan," lausus Hillar.

„Kuidas?" imestas Peeter. „Kas sina, väike kärbes, oled niisama tark kui mina?"

„Muidugi olen," vastas Hillar. „Sa ju ise ütlesid, et sa ei saa nendest paberitest mitte midagi aru."

„Ei saa, jah," nõustus peaminister. „Need on väga keerulised."

„Mina ka ei saa neist mitte midagi aru," lausus kärbes. „See tähendab, et mina olen niisama tark kui sina."

„Tõsijutt," nõustus peaminister. „Kui mina ei saa aru ja sina ei saa aru, siis oleme me täpselt sama targad."

Peaminister tõusis otsustavalt, pani paberid lauale ja ütles: „Mina lähen nüüd puhkusele. Siin on sulle minu kabineti võtmed, siin on minu telefon, dokumendid on laual. Head aega!”

Peeter astus uksest välja ning läks nautima suve viimaseid päevi, peaministriks saanud Hillar aga hakkas dokumente lugema. Ta luges neid lausa kaks korda, ühe korra algusest lõpuni ja teise korra lõpust alguseni. Ta ei saanud neist mitte midagi aru, laused olid pikad ja keerulised. Kuid siis mõistis ta, milles on viga.

„Paar väga tähtsat punkti on puudu,” lausus ta ning pani punktid kuhu vaja. Siis helistas ta nõunikule: „Proua nõunik, palun tulge kiiresti minu kabinetti.”

Hetke pärast oli nõunik Leelo krapsti kohal.

„Proua nõunik, palun pange aken kinni, muidu viib tõmbetuul mind õue,” palus Hillar. „Seda ei tohi juhtuda, sest ma olen ju peaminister.”

Leelo sulges akna ning jättis peaministri oma tähtsat tööd tegema.

Kuni päris peaminister puhkas, tegi kärbes Hillar peaministri tööd ja sai peaministri palka. See oli nii suur, et kõik kärbselapsed läksid sügisel kunstikooli, kärbse-ema Selma sai uued kõrvarõngad ning Hillar ostis endale elektrimootoriga jalgratta.

KUIDAS SAADA PEAMINISTRIKS?

Amanda Elise Laineem

Peaminister olla on tegelikult lihtne. Küsimus, just nimelt küsimus, on selles, kuidas peaministriks saada. Peaministriks saamine pole lihtne.

Kõigepealt pead sa palju õppima. Siis veel rohkem õppima. Siis tuleb presidendiga rääkida, et soovid astuda peaministri ametisse. Ja siis president otsustab, kas ta su peaministriks teeb. Vanust peab ka olema.

Aga mis mina ikka sellest asjast tean. Mina olen ju kõigest vana ämblik presidendi kabineti laenurgas. Ei taha nüüd küll uhkustada, aga president Alar Karis isiklikult tervitab mind igal hommikul. Ta küsib vahel ka näiteks, kuidas mul läheb, ja mina ikka vastan, et hästi. Ega mis mul ikka vastata.

Teinekord tervitab mind peaminister ja ka teised ministrid. Peaministriks olemine paistab aga tõesti lihtne, ainult istud oma kabinetis ja vahepeal käid presidendi kabinetis ja muud ei midagi. Siis vahest pead sa ka tüütult pikki kõnesid pidama, kuid seda juhtub õnneks harvem.

Igaks juhuks ütlen, et pole tarvis mind süüdistada, kui see jutt valeks osutub. Ma räägin, mina olen kõigest üks vana ämblik presidendi kabineti laenurgas.

KUIDAS SAADA PEAMINISTRIKS?

Carl Eelmaa

Elas kord üks edev peaminister. Üle kõige meeldis talle esineda. Ühel päeval ta ei olnud enam peaminister. Edev oli ta aga ikka. Seetõttu hakkas ta koolides ringi käima ja kõigile lastele õpetama, kuidas peaministriks saada. Ta selgitas, et peaminister peab olema arukas, abivalmis, julge, hea esineja ja laia silmaringiga. Lisaks veel tundma hästi eesti keelt ja kultuuri, ajalugu, võõrkeeli, oskama hästi arvutada ja loogiliselt mõelda. Lapsed kuulasid hoolega ja panid kõik kõrva taha.

Möödus kümme aastat ja kätte oli jõudnud aasta, mida tänaseks päevaks tunneme kui peaministrite aastat. Kõik need lapsed olid aastaid pingutanud ja tublid olnud ja nüüd said nad kõik peaministriteks. Meil oli kümneid tuhandeid peaministreid. Kõik kohad olid neid täis. Pea igas kodus oli üks peaminister. See oli täielik kaos. Sest kõik nad tahtsid riiki juhtida. Iga päev tehti uusi reegleid või muudeti vanu. Küll ei tohtinud enam pühapäeval muru niita või siis hobuste seljas sõita. Järgmisel päeval ei tohtinud enam üldse masinatega muru niita ja hobuseid võis ainult toas pidada. Siis keelati ära näiteks pikad koolipäevad ja juba järgmisel nädalal keelati ära vahetunnid. See vaidlus kestis pikka aega. Me ei tea siiani,

kas vahetunde on lubatud pidada või mitte. Üks peaminister keelas kord isegi jõulud ära, aga õnneks keelasid seepeale teised peaministrid jõulude keelamise ära. Iga päev loeti uudistes ette kümneid uusi reegleid. Lõpuks ei saanud ei peaministrid ega ka rahvas enam midagi aru.

Oli selge, et peaministreid on liiga palju. See oli ka ainus asi, mille osas peaministrid ühel nõul olid. Kahjuks ei suutnud nad kuidagi kokkuleppele jõuda, kuidas nende seast see üks

sobiv peaminister välja valida. Üks arvas, et tuleks teha test matemaatikas. Teine aga, et test eesti keeles. Kolmas arvas, et peaministriks peaks saama kõige kiirem jooksja. Neljas arvas, et hoopis kõige tugevam. Viies pakkus, et kõige naljakam sobib peaministriks. Ja nii edasi ja nii edasi. Nad istuvad veel tänase päevani Stenbocki majas ja vaidlevad. Igal pool mujal Eestis on elu ammu edasi läinud.

KUIDAS SAADA PEAMINISTRIKS?

Sandra Männik

Et saada peaministriks, on sul vaja kolme kõige olulisemat asja. Kuid kes on peaminister? Peaminister on peaaegu samasugune nagu tavaline minister, ainult et tal on pea.

Esimene asi, mida sul on vaja, et peaministriks saada, on pea. Sa saad seda mitmel moel kontrollida, näiteks võid sa vaadata peeglisse, pea peaks olema sinu kaela otsas. Teine võimalus kontrollimiseks on lasta sõpradel endast pilti teha. Hea oleks ka, kui see pea oleks selline, et kõik ahhetavad ja ohhetavad sinu pead nähes, ning ütlevad, et temast võiks küll saada hea peaminister, kuid ilmselt sobib ka tavaline pea.

Teine kõige tähtsam asi on suu, see peaks asuma sinu nina ja lõua vahel. Suu on tähtis sellepärast, et kui sa suu lahti teed, tuleb sealt tarka juttu, millest keegi aru ei saa, aga kõik teavad, et see on tark jutt. Ning kui sa suu kinni paned, tekib väga tark vaikus.

Kolmas kõige tähtsam asi, mis peab peaministril olema, on kael, sest ilma kaelata ei oleks ka pead ja ilma peata ei oleks suud ja siis poleks üldse peaministrit. Kui sa tahad praegu kontrollida, kas sul ikka on kael, siis otsi oma õlgade vahelt, aga kui seda seal pole, on see kindlasti sinu pea all.

Kui sa nüüd kontrollisid, et sul oleks pea, suu ja kael, ja kui leidsid, et on olemas, siis saaks sinust väga hea peaminister.

PALJU ÕNNE!

LAUL VÕIB MINNA LAPPAMA

Anti Saar

Mutt otsustas korraldada peo. Ta tuulutas oma eluruumid sügaval kadakpõõsa juure all, vaatas, et kõik oleks enam-vähem korras, ja hakkas mõtlema, keda kutsuda. Võttis kõik karvased ja sulelised ükshaaval ette.

Vares ja harakas on lärmakad, kull tundub ohtlik, kaarnat aga ei saa vist kutsuda, kui teisi linde ei tule – tal hakkaks igav, nupukas lind, nagu ta on.

Karu jääb kindlasti kõrvale, tema jaoks mul ruumi pole. Ja pealegi, kui ma talle just mesikooki ei paku, võib ta mu enda pintslisse pista. (Mutt ei teinud endale illusioone – toiduahelas paiknes ta karust märgatavalt madalamal.) Aga siil, lahe ja rahulik vennike, teda võiks ju kutsuda? Toiduga poleks ka probleemi, maiustaksime mõlemad vihmaussidega. Kui tal ainult neid okkaid ei oleks! Kes see ikka tahaks peolt koju minna,

kasukas läbi torgitud? Ohates tõmbas mutt ka siili oma nimekirjast maha. Samuti praakis ta välja nudisaba jänese ja kikk-kõrv orava, kellega metsavälul aeg-ajalt trehvatud ja sõbralik sõna vahetatud. Need loomad ajavad karva, teadis mutt ja aevastas tahtmatult.

Nii-nii, mõtles mutt edasi. Väle põder teeks au igale koosviibimisele, aga ta, pagan, on ikkagi suur uluk – jookseb kohale ja trambib mul siin kõik sodiks. Ei, teda ei saa kutsuda. Rebane on ka ilus loom, aga tema peale ei saa kindel olla – kipub hilinema.

On vast lugu, ohkas mutt ja sõitles mõttes oma ettevaatlikku meelelaadi. Korralda veel pidu, kui ükski külaline ei kõlba...

Muti vurrud vajusid sorgu. Järsku kuulis ta ülevalt kadakpõõsast sahistamist.

„Mutt, ae, mutt!" hõikas keegi.

„Jah?" vastas mutt. „Kes see on seal?"

„See olen mina, konn!” hüüti ülevalt. „Mõtlesin, tead, et kutsuks su õige külla. Mis sa kostad?”

Mutt tundis, et süda hakkab puperdama.

„Ei tea... tuleb sul palju rahvast?”

„Ei, ainult sina. Ma ei hakka suurelt ette võtma.”

„Ja millal ma peaksin tulema?”

„Mõtlesin, et tule öösel. Päise päeva ajal ei taha pillerkaaritama hakata, sulle vist valgus ei meeldi.”

„„Jääb siis nii, et tuled?” hõikas konn.

„Tulen, kindlasti tulen!” vastas mutt maa alt.

Kui tore pidu see oli! Konn võõrustas mutti kraavipervel otse ühe mutikäigu suul.
Kõrkjad kahisesid ja kuu ehtis kuldse valgusega tasa voolavat vett.
Konn oli püüdnud mõned kärbsed ja serveeris neid pidulikult tammetõrukübaras.

„Sina, konn, oled tõeline sõber," ütles mutt.

„Mis sa nüüd, tule teine kordki!" vastas konn.

Nõnda võib juhtuda, kui hakkad mõtlema, kuidas mutionu pidu võis tegelikus metsaelus toimuda või... toimumata jääda.

Aga laulusalmis pidu siiski toimus. Kuidas jäid sellega rahule külalised?

LAUL VÕIB MINNA LAPPAMA

Mait Tamkivi

Lp Mutt

Sinu pidu oli väga lõbus. Natuke kitsas oli seal kadakpõõsa juure all. Nii et siin on kaebeluuletus. Kuid kui sulle ei sobi, siis ei pea lugema. Aga oleme sõbrad edasi, eks ju.

Mul oli nii kitsas ja paha
ja söögiks ma vakla ei taha.
Ja joogiks võiks pakkuda morssi,
sest kurejook ajab mind torssi.

Heade soovidega
Kull
Tule külla tammelagendikule.

LAUL VÕIB MINNA LAPPAMA

Susanna Sikkut

Kallis sõber mutt!

Su pidu oli väga tore. Söök maitsev. Tänan, et mind kutsusid. Palun vabandust, et ma su käbitagavara ära sõin. Järgmine kord toon sulle palju käbisid, siis saan ma oma äparduse heastada.

Aitäh, et mu toolile padja panid. Muidu ma poleks sööma ulatunud. Tore, et sa selle peale mõtlesid. Järgmisel korral palun ära pane mind karu kõrvale istuma. Tal oli kõht nii tühi, et ta sõi väga kiiresti ja ta meekoogitükid lendasid igale poole, ka mu kasukasse. Kasukas kleebib ikka veel. See ei lähe puhtaks. Aga juhtub.

Kuna su pidu oli nii tore, otsustasin ka ise peo korraldada. Pidu toimub minu kodus kuusepuu otsas puuõõnes. Ma ehitasin liikuva trepi, et sa üles saaksid. Vajutad puu all nuppu, mille peal on kirjas „Oravad, korter 25” ning orava pilt peal. Siis tuleb sinu juurde liikuv trepp ja nii sa saadki üles. Liikuv trepp koosneb puuokstest, mis liiguvad tänu mootorile. Pidu toimub päise päeva a’al. Kohtume varsti!

Heade soovidega

Orav

LAUL VÕIB MINNA LAPPAMA

Mirelle Adeliisa Sirel

Tere, Mutt!

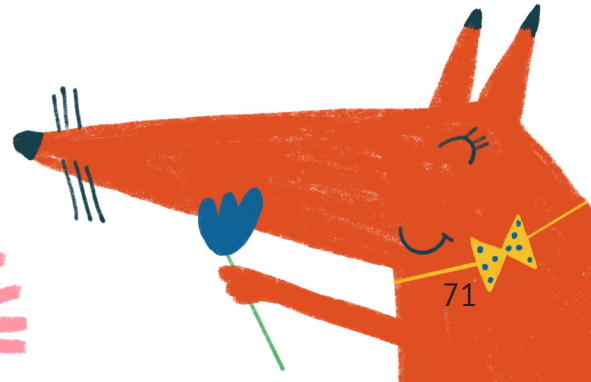
Tänan meeleoluka päeva eest. Oli see vast vahva pidu. Hea, et sul eluruumides valgustid olid. Asjatult muretsesin, et seal on nii pime, et ei näe käppagi suhu pista. Natuke kitsas seal peol küll oli. Seetõttu koperdasin Siilile otsa ja ajasin Kullile kurejooki sulgedesse. Uskumatult madalad laed on sul ka. Lõin kadakpõõsa juure pihta paar korda pea ära. Õnneks muhku ei tekkinud. Pidulaud oli sul kaunilt kaetud. Mesikook oli väga maitsev, aga oleks võinud suurem olla. Palun, kas sa saadaksid mulle selle retsepti? Saaksin siis ise uue suurema mesikoogi teha. Kuna kook sai nii kiirelt otsa, siis oli mul aega peokülalisi jälgida. Väga toredad külalised olid sul kutsutud. Kaaren pakkus mulle karusmarju. Vares algul nokkis liiga palju, aga sai siis isegi aru, et nii pole viisakas. Orav oli närimisega nii hoos,

et käbijuppe lendas nii samblasuppi kui kastejooki. Kuid Põtra ja Jänest see ei häirinud. Kena sinust, et sa Reinuvaderit tema hilinemise pärast ei noominud. Igatahes oled sa suurepärane võõrustaja. Jään sinu järgmist pidu ootama!

Parimate soovidega

Sinu sõber Karu

Siin raamatus peidab ennast

seitse siili,

kaheksa kollast kassi

ja üheksa elevanti.

Mutionu peo pildilt on külaliste seas puudu orav.

See raamat sai nüüd läbi. Õnneks on lugusid palju. Tule ja avasta, millised raamatud peidavad end raamatukogus – oled alati oodatud!

